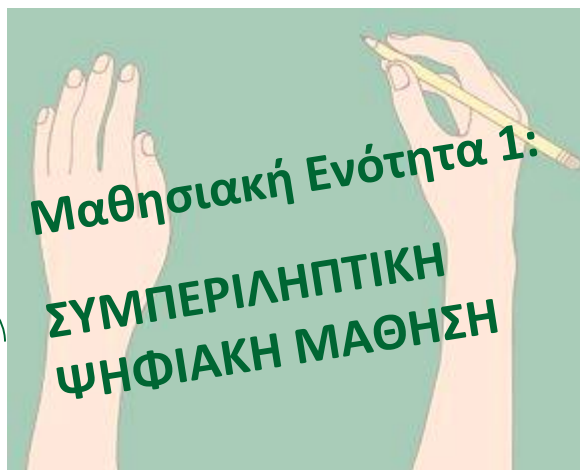

Co-funded by
the European Union

Ψηφιακή Υποστήριξη Διευθυντών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Project acronym:	ePRI4ALL
Project name:	Open and digital resources for primary school principals to support inclusive education through online learning
Project code:	2021-1-ES01-KA220-SCH-000024243

Document History

Versions	Date	Changes	Type of change	Delivered by
Version 1.0		--	--	UNIMORE
Edited version				
Final draft				

<u>Document Information</u>	
Document ID name:	O2-T2_LearningMaterials_Module1 - EN
Document title:	Module 1
Output Type:	Intellectual Output O2-T2
Date of Delivery:	
Activity Type:	Learning Materials
Activity Leader:	UNIMORE
Dissemination level:	Open

Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

This work is licensed under [CC BY-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

The license enables reusers to distribute, remix, adapt, and build upon the material in any medium or format, so long as attribution is given to the creator. The license allows for commercial use. If you remix, adapt, or build upon the material, you must license the modified material under identical terms.

Σημείωση για την ορολογία

Στο μαθησιακό υλικό κάποιες φορές μιλάμε για «ευάλωτες ομάδες», τα μέλη των οποίων χρήζουν συμπεριληπτικής μάθησης και εκπαίδευσης. Θέλουμε να σημειώσουμε πως αυτός ο όρος μπορεί να παρεξηγηθεί καθώς κρύβει πολλές πτυχές της ταυτότητας των ατόμων. Οι μαθητές και οι γονείς που ανήκουν σε αυτές τις ομάδες είναι πολύ περισσότερα από τον χαρακτηρισμό που τους έχει αποδοθεί με νομικές ή διοικητικές διαδικασίες.

Η ευαλωτότητα δεν είναι εγγενής σε μια ομάδα, αλλά συνέπεια δομών, συστημάτων και ίσως πολλαπλών διακρίσεων. Το να χαρακτηρίζονται κάποιοι ως «ευάλωτοι» συσκοτίζει τη δύναμη και τη δυναμική πολλών μαθητών και γονέων και μπορεί να ιδωθεί ως αποδυνάμωση.

Ωστόσο, εδώ συγκεντρώνουμε διαφορετικά επιστημονικά πεδία, το καθένα με συγκεκριμένη κατανόηση και χρήση ορολογίας. Προκειμένου να αποφευχθεί η ασάφεια, αποφασίσαμε να διατηρήσουμε τη γενική ορολογία με την οποία θεωρούμε ότι είναι εξοικειωμένοι οι περισσότεροι χρήστες του συγκεκριμένου υλικού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. Εισαγωγή:
Μαθησιακοί στόχοι

II. Συμπεριληπτική
Εκπαίδευση

III. Καθολικός
Σχεδιασμός για τη
Μάθηση (UDL)

IV. Συμπεριληπτική
ψηφιακή
εκπαίδευση

V. Ψηφιακή
αξιολόγηση για τη
συμπερίληψη

VI. Ερωτήσεις &
Απαντήσεις

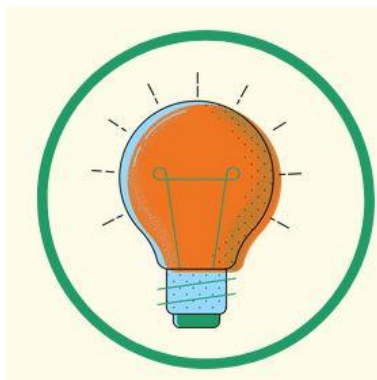
Ι. Εισαγωγή: Μαθησιακοί στόχοι

Μαθησιακοί στόχοι Κατά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης, αναμένεται

Να ξέρετε...

- πώς να επιλέξετε τα ψηφιακά εργαλεία που υποστηρίζουν τη διαφορετικότητα των δικαιούχων συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων μαθητών (το UDL)
- τις δυνατότητες και τα όρια της ψηφιακής τεχνολογίας ως μέσου βελτίωσης της αποτελεσματικής και συμπεριληπτικής μάθησης στο δημοτικό σχολείο

Να κατανοείτε...

- πώς να αξιολογείτε και να επιλέγετε τα πιο ελκυστικά και φιλικά προς τον χρήστη ψηφιακά εργαλεία για την προσαρμογή των μαθημάτων στο ψηφιακό περιβάλλον, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές πολιτισμικές ανάγκες της σχολικής κοινότητας
- πώς να ενθαρρύνετε τη συμμετοχή οικογενειών από ευάλωτα ή και διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα.

Να μπορείτε...

- να διασφαλίζετε ίση συμμετοχή όλων των μαθητών στη διαδικασία της ψηφιακής εκπαίδευσης, ενθαρρύνοντας το διδακτικό προσωπικό να αναπτύξει μια κουλτούρα ψηφιακής συμπερίληψης στη σχολική κοινότητα
- να εφαρμόζετε σε πραγματικό χρόνο, ουσιαστικές αξιολογήσεις με τη χρήση της τεχνολογίας – με βαθμολόγηση ή χωρίς, δραστηριότητες στην τάξη, αυτοαξιολογήσεις μαθητών.

II. Συμπεριληπτική Εκπαίδευση

Ευαλωτότητα:

Η πιθανότητα να αποκλείεται μια ομάδα ατόμων βάσει διακρίσεων: φύλο, απομακρυσμένη περιοχή, οικονομική δυνατότητα, αναπηρία, εθνικότητα, γλώσσα, μετανάστευση, εκτοπισμός, φυλάκιση, σεξουαλικός προσανατολισμός, έμφυλη ταυτότητα και έκφραση, θρησκεία και άλλες πεποιθήσεις και συμπεριφορές (UNESCO, 2020, σ. 4).

Κάθε άτομο μπορεί να βιώνει τον αποκλεισμό διαφορετικά.

Πολυπαραγοντική διακριτική μεταχείριση (Intersectionality)

σημαίνει «ότι ένα άτομο, μια ομάδα ανθρώπων, ένας οργανισμός επηρεάζεται ή ένα κοινωνικό πρόβλημα διαμορφώνεται μέσα από διαφορετικές πιέσεις, δυνάμεις, παράγοντες, διακρίσεις και μειονεκτήματα» (European Agency, 2021b, σ. 6).

Η επιτυχής συμπερίληψη στην εκπαίδευση πρέπει επομένως να λαμβάνει υπόψη τις εμπειρίες ένταξης ή αποκλεισμού των μαθητών όχι μόνο στη διδακτική-μαθησιακή διαδικασία, αλλά και με όρους επιρροής από το οργανωσιακό, διαπροσωπικό και κοινωνικό επίπεδο.

UNESCO.
2020. Global
Education
Monitoring
Report 2020:
Inclusion and
education: All
means all.
Παρίσι,
UNESCO.

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ

«Μια διαδικασία δράσεων και πρακτικών για τη διαφορετικότητα που οικοδομεί την αίσθηση του ανήκειν στη βάση της πεποίθησης ότι κάθε άτομο έχει αξία και δυνατότητες και πρέπει να γίνεται σεβαστό» (UNESCO, 2020, σ. 419).

Η συμπερίληψη συνεπάγεται μια διευρυμένη αντίληψη και εκτίμηση της διαφορετικότητας μιας λιγότερο εδραιωμένης κοινότητας.

Η συμπερίληψη δεν εστιάζει σε μια συγκεκριμένη «ομάδα-στόχο», αλλά στηρίζεται σε μια αρχή που εστιάζει στον μαθητή και τη μαθήτριά, παρέχοντας ποιοτική εκπαίδευση σε όλους και όλες.

Η συμπερίληψη κατανοείται ως μια θεωρητική κατασκευή με την έννοια ενός επιθυμητού στόχου που πρέπει να επιτευχθεί, παρά ως μια τρέχουσα κοινωνική πραγματικότητα (πηγή, AGENDA 2030).

μπορεί αρχικά να είναι χρήσιμο να εστιάσουμε σε άτομα ή ομάδες που είναι ιδιαίτερα ευάλωτα στον αποκλεισμό από ένα σύστημα για να διαμορφώσουμε συνθήκες συμπερίληψης στο εκπαιδευτικό σύστημα

Ειδικές Εκπαιδευτικές
Ανάγκες - ΕΕΑ

Inclusive-
education-in-
action
Ιστότοπος

ΙΣΟΝΟΜΙΑ

Ορίζοντας την ισονομία, η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2006) δηλώνει ότι: «... θεωρείται ως ο βαθμός στον οποίο τα άτομα μπορούν να επωφεληθούν από την εκπαίδευση ή την κατάρτιση, όσον αφορά τις ευκαιρίες, την πρόσβαση, τη μεταχείριση και τις δυνατότητες» (σ. 2). Ο ΟΟΣΑ (2007) συνδέει την ισονομία με τη δικαιοσύνη και δηλώνει ότι οι προσωπικές και κοινωνικές συνθήκες δεν πρέπει να αποτελούν εμπόδιο για την πραγμάτωση εκπαιδευτικών δυνατοτήτων.

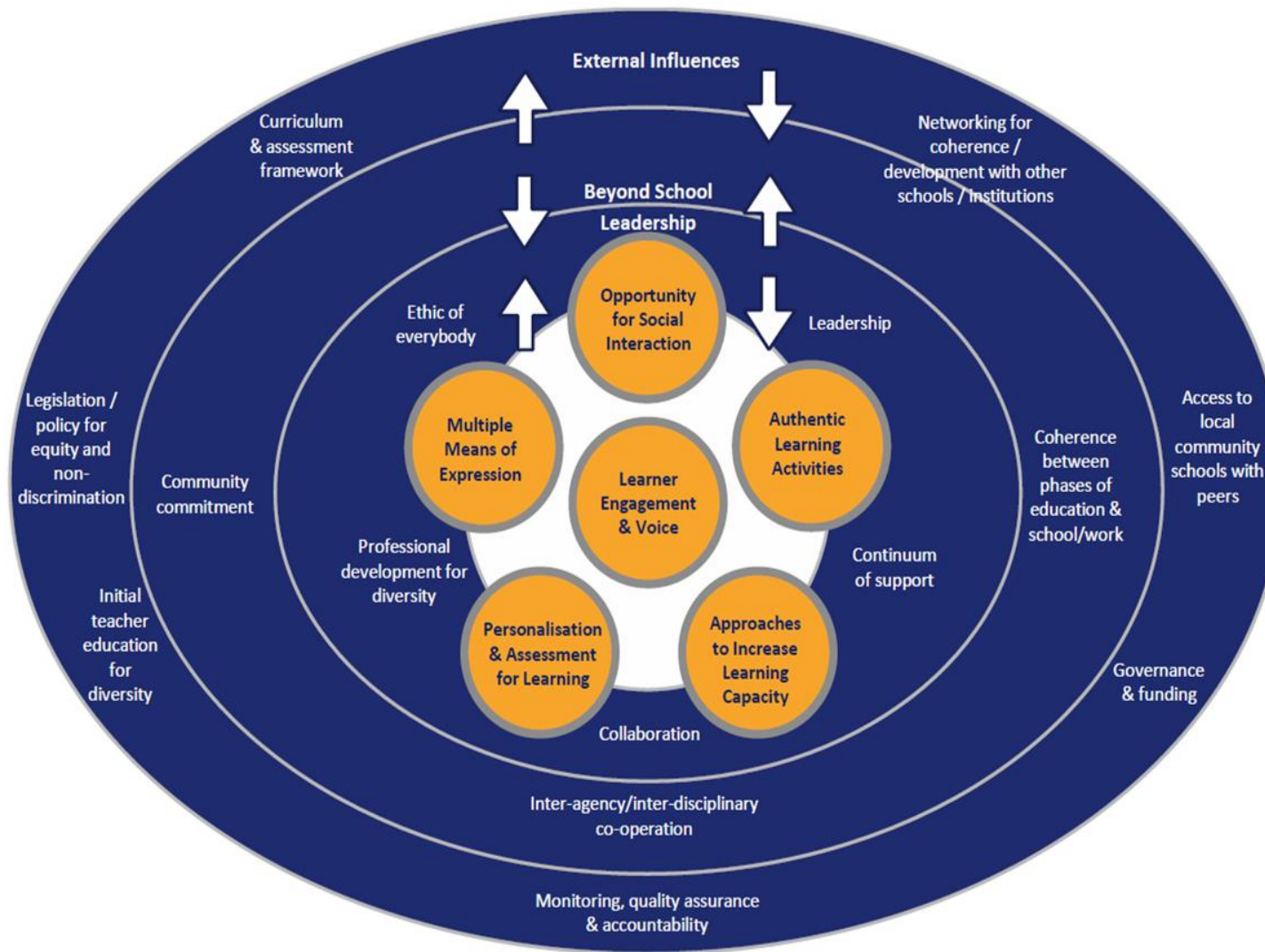
UNESCO (2009) Policy
Guidelines on Inclusion in
Education. UNESCO, Παρίσι

Art. 24-Education-United
Nations Convention on the
Rights of Persons with
Disabilities (2006) (UNCRPD)

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

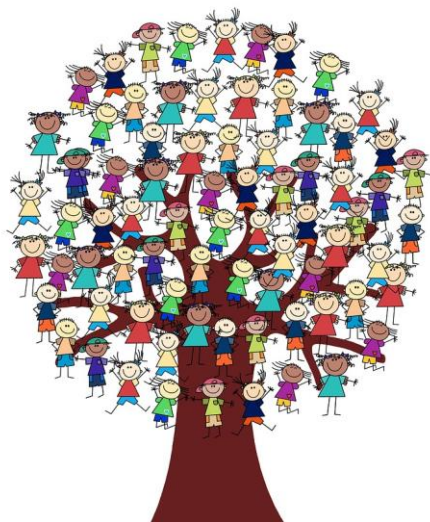

Οικοσύστημα Μοντέλου Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης (από European Agency, 2017b, σ. 11). Το αρχικό μοντέλο σχεδιάστηκε για να παρέχει μια ολιστική επισκόπηση των πολύπλοκων δικτύων που επηρεάζουν κάθε μαθητή. Στο μοντέλο, όλα τα επίπεδα αλληλεπιδρούν και αλληλοεπηρεάζονται.

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

UNESCO (1994) Διακήρυξη της Σαλαμάνκα για τη συνεκπαίδευση: Κάθε σχολείο με βάση τον συμπεριληπτικό προσανατολισμό αποτελεί το αποτελεσματικότερο μέσο για την καταπολέμηση των στάσεων που γεννούν διακρίσεις, για τη δημιουργία κοινοτήτων υποδοχής, την οικοδόμηση μιας συμπεριληπτικής κοινωνίας και την παροχή εκπαίδευσης για όλους και όλες. Επιπλέον, προσφέρουν αποτελεσματική εκπαίδευση στην πλειονότητα των παιδιών, βελτιώνουν την αποδοτικότητα και τελικά τη σχέση κόστους-οφέλους ολόκληρου του εκπαιδευτικού συστήματος (σ. 8).

Μάθετε περισσότερα...

European Agency for Special Needs and Inclusive Education, 2019. Inclusive School Leadership: Exploring Policies Across Europe. (Ε. Óskarsdóttir, V. Donnelly και M. Turner-Cmucha, επιμ.). Οντένσε, Δανία

UNESCO (1994) [World Conference on Special Needs Education: Access and Quality](#), World Conference on Special Needs Education: Access and Quality, [Σαλαμάνκα](#), World Conference on Special Needs Education: Access and Quality, [Σαλαμάνκα](#), World Conference on Special Needs Education: Access and Quality, [Σαλαμάνκα](#), [Ισπανία](#), World Conference on Special Needs Education: Access and Quality, [Σαλαμάνκα](#), [Ισπανία](#) 1994

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το πρόγραμμα σπουδών

Η τρέχουσα χρήση του όρου «συμπερίληψη» ξεκινά από την ιδέα ότι οι μαθητές με ΕΕΑ έχουν δικαίωμα σε ένα πρόγραμμα σπουδών κατάλληλο για τις ανάγκες τους και ότι τα εκπαιδευτικά συστήματα έχουν καθήκον να το παρέχουν. Το πρόγραμμα σπουδών δεν είναι αμετάβλητο, αλλά κάτι που πρέπει να αναπτύσσεται ώστε να είναι κατάλληλο για όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες. Ένα ευέλικτο πρόγραμμα σπουδών είναι επωφελές για όλους τους μαθητές/ριες, επειδή λαμβάνει υπόψη προσωπικά ενδιαφέροντα και στυλ μάθησης, διευρύνει τους γνωστικούς ορίζοντες και προωθεί την κατανόηση.

Μαζί με αυτές τις ιδέες έρχονται και οι εξής βασικές προτάσεις:

Ένα πρόγραμμα σπουδών για όλους και όλες λαμβάνει υπόψη την τυπική και κοινωνική μάθηση. Οι στόχοι και η εφαρμογή του προγράμματος σπουδών πρέπει να αντικατοπτρίζουν αυτή τη διπλή εστίαση.

Η συμπερίληψη είναι μια διαδικασία και όχι μια κατάσταση. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει πάντα να προχωρούν το έργο τους έτσι ώστε να επιτρέπουν τη μάθηση και τη συμμετοχή όλων των μαθητών/ριών.

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τα χαρακτηριστικά και οι δεξιότητες των εκπαιδευτικών

Οι δάσκαλοι και οι δασκάλες πρέπει να έχουν θετική στάση απέναντι σε όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες. Χρειάζονται εμπειρίες που θα τους βοηθήσουν να αναπτύξουν θετικές στάσεις και αξίες και θα τους ενθαρρύνουν να ερευνήσουν, να προβληματιστούν και να βρουν καινοτόμες λύσεις στις νέες προκλήσεις που προκύπτουν από τη διαφορετικότητα. Ειδικότερα, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να καλωσορίζουν την υποστήριξη από συναδέλφους από διαφορετικούς τομείς εξειδίκευσης και να δουλεύουν συνεργατικά, περνώντας από την ατομική στη συλλογική προσέγγιση της εργασίας.

Οι δάσκαλοι και οι δασκάλες πρέπει να αναπτύσσουν τις δεξιότητες, τις γνώσεις και την κατανόηση για να ανταποκρίνονται στις διαφορετικές ανάγκες όλων των μαθητών/ριών:

- να παρέχουν ευκαιρίες μάθησης και δυνατότητες επιλογής σε όλους τους μαθητές/ριες, κατανοώντας τη νοημοσύνη πολυδιάστατα
- να χρησιμοποιούν διάφορες διδακτικές προσεγγίσεις, με ευέλικτες ομάδες και λαμβάνοντας υπόψη τις προτιμήσεις των μαθητών
- να σχεδιάζουν ένα σχετικό πρόγραμμα σπουδών με ευκαιρίες για την ανάπτυξη βασικών, διαθεματικών ικανοτήτων και την ουσιαστική εμπλοκή όλων των μαθητών/ριών, και
- να συνεργάζονται με συναδέλφους ώστε να έχουν την απαραίτητη υποστήριξη για τη δημιουργία βοηθημάτων και κατάλληλου υλικού για την κάλυψη ποικίλων μαθησιακών αναγκών.

Πηγές από το έργο
**Teacher Professional
Learning for Inclusion**

three-page infographic -
[Teacher Professional
Learning for Inclusion](#)

ΟΙ ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΗΓΕΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΡΕΠΕΙ...

- 1** να εμφυσήσουν ένα θετικό ήθος και μια μαθησιακή κουλτούρα με ξεκάθαρο όραμα, με συμπεριληπτικές αξίες και πεποιθήσεις, διασφαλίζοντας ότι η συμπερίληψη και η ευημερία των μαθητών/ριών είναι η βάση κάθε σχολικής πολιτικής και πρακτικής,
- 2** να οργανώνουν το σχολείο έτσι ώστε να μη διαχωρίζονται ή κατηγοριοποιούνται οι μαθητές/ριες, π.χ. με ευέλικτες, μικτές ομάδες για διαφορετικές δραστηριότητες,
- 3** να εμπλέκονται ενεργά σε ζητήματα διαφορετικότητας όσον αφορά τους μαθητές/ριες, διευρύνοντας ό,τι συνηθίζεται στο μαθησιακό τους περιβάλλον,
- 4** να ενθαρρύνουν και ενισχύουν το προσωπικό να αναπτύξει τις ικανότητες και την επάρκειά του για να ανταποκρίνεται σε ποικίλες ανάγκες μέσω διαφορετικών προσεγγίσεων και να συμβάλει με την τεχνογνωσία του σε ολόκληρη τη σχολική μαθησιακή κοινότητα,
- 5** να βοηθά τους δασκάλους/ες να αναστοχάζονται επί των διδακτικών πρακτικών τους ώστε να αυτονομηθούν ως διά βίου εκπαιδευόμενοι/ες,
- 6** να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τους πόρους και να διασφαλίζουν ότι ανταποκρίνονται με σεβασμό στη διαφορετικότητα των μαθητών/ριών στο σχολείο,
- 7** να παρακολουθούν αποτελεσματικά, να αναστοχάζονται και να αξιολογούν με επίκεντρο τον μαθητή/ρια, ώστε ο σχεδιασμός και η στρατηγική βελτίωση για την ενίσχυση της σχολικής ικανότητας να υποστηρίζει την καλύτερη δυνατή πρόοδο για όλους τους μαθητές και όλες τις μαθήτριες,
- 3** να συμβουλευούνται ειδικούς, να διατηρούν εσωτερικά και εξωτερικά δίκτυα με από κοινού ευθύνη, να συνεργάζονται για την πρόσβαση στο πρόγραμμα σπουδών και τις εξωσχολικές δραστηριότητες για όλους τους μαθητές/ριες, και
- 9** να επικοινωνούν αποτελεσματικά με την τοπική κοινότητα, τις διεπιστημονικές υποστηρικτικές υπηρεσίες και εξειδικευμένες δομές ώστε να εξασφαλιστεί μια ολιστική προσέγγιση για τους μαθητές/ριες και τις οικογένειές τους, αναγνωρίζοντας τη σημασία της κάλυψης ευρύτερων αναγκών για τη βελτίωση της μάθησης.

III. Καθολικός Σχεδιασμός για τη Μάθηση (UDL)

Καθολικός Σχεδιασμός

«Σχεδιασμός προϊόντων, περιβάλλοντος, προγραμμάτων και υπηρεσιών για χρήση από όλους/ες, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, χωρίς ανάγκη προσαρμογής ή εξειδικευμένου σχεδιασμού» (UNESCO, 2020, σ. 420).

Αυτός ο σχεδιασμός για όλους, η νοοτροπία του καθολικού σχεδιασμού, είναι ένα φιλόδοξο μοντέλο προληπτικής προσέγγισης. Στόχος είναι η εφαρμογή εκπαιδευτικών πλαισίων που αφορούν όλους τους μαθητές/ριες. Αυτή η κατανόηση της πρόληψης είναι εντελώς συμβατή με τον σχεδιασμό δημόσιων πολιτικών βάσει του μοντέλου **Πρόληψη-Παρέμβαση-Ανταμοιβή**, όπως ορίζεται στην Οδηγία του Συμβουλίου για την ψηφιακή, συμπεριληπτική εκπαίδευση και τις πολιτικές για την εξάλειψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2011). Κατόπιν αυτή η ιδέα επεκτάθηκε στον τομέα της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

Οι στόχοι της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης επιτυγχάνονται αποτελεσματικότερα όταν εφαρμόζονται πολιτικές και πρακτικές:

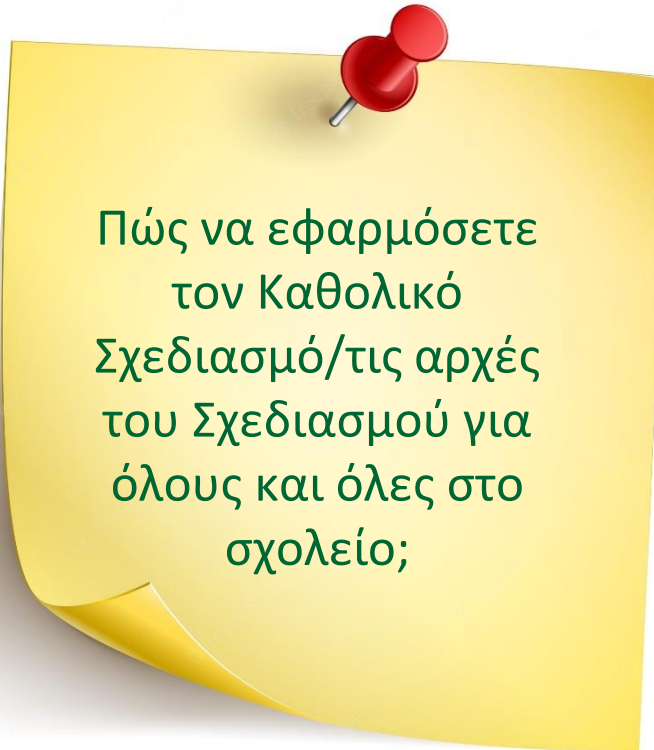
- «που αποτρέπουν διάφορες μορφές εκπαιδευτικού αποκλεισμού πριν αυτές εκδηλωθούν»
- «που παρεμβαίνουν για να διασφαλίσουν ότι η καλής ποιότητας εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς» είναι πάντα διαθέσιμη για όλους τους μαθητές και όλες τις μαθήτριες”
- «που λειτουργούν αντισταθμιστικά με συγκεκριμένες δράσεις και προνοητικότητα, όταν η πρόληψη και η παρέμβαση δεν επαρκούν» για να καλύπτονται επαρκώς οι ανάγκες των εκπαιδευομένων σε περιβάλλοντα χωρίς αποκλεισμούς (European Agency, 2018, σ. 18).

καταργήστε τα εμπόδια στη μάθηση,
παρέχοντας ένα περιβάλλον γεμάτο
προκλήσεις για όλους/ες (Πηγή:
www.disabili.com)

Καθολικός Σχεδιασμός για τη
Μάθηση, παρουσίαση από το
CAST

Πώς να εφαρμόσετε
τον Καθολικό
Σχεδιασμό/τις αρχές
του Σχεδιασμού για
όλους και όλες στο
σχολείο;

Ο Καθολικός Σχεδιασμός Μάθησης (UDL) είναι ένα πλαίσιο για την ενίσχυση και τη βελτιστοποίηση της διδασκαλίας και της μάθησης για όλους με βάση επιστημονικές γνώσεις σχετικά με το πώς μαθαίνουν οι άνθρωποι.

Universal Design for Learning Guidelines

The UDL Guidelines are a tool used in the implementation of Universal Design for Learning. These guidelines offer a set of concrete suggestions that can be applied to any discipline or domain to ensure that all learners can access and participate in meaningful, challenging learning opportunities.

Visit the UDL Guidelines

AFFECTIVE NETWORKS:
THE **WHY** OF LEARNING

Engagement

For purposeful, motivated learners, stimulate interest and motivation for learning.

RECOGNITION NETWORKS:
THE **WHAT** OF LEARNING

Representation

For resourceful, knowledgeable learners, present information and content in different ways.

STRATEGIC NETWORKS:
THE **HOW** OF LEARNING

Action & Expression

For strategic, goal-directed learners, differentiate the ways that students can express what they know.

Συμμετοχή

Οι μαθητές/τριες διαφέρουν σημαντικά ως προς το πώς μπορούν να κινητοποιηθούν για να συμμετέχουν ή για να μάθουν. Υπάρχουν πολλές πηγές που επηρεάζουν τη συναισθηματική διακύμανση, όπως η νευροβιολογική συγκρότηση, η κουλτούρα, τα προσωπικά ενδιαφέροντα, η υποκειμενικότητα και η γνώση του πλαισίου, μαζί με πολλούς άλλους παράγοντες. Κάποιοι μαθητές/τριες εκδηλώνουν αυθορμητισμό και ενδιαφέρονται για την καινοτομία, ενώ άλλοι αποτραβιούνται ή μπορεί και φοβούνται το νέο και να προτιμούν την αυστηρή ρουτίνα. Σε κάποιους μαθητές/τριες αρέσει να δουλεύουν μόνοι, ενώ άλλοι/ες προτιμούν να συνεργάζονται με τους συμμαθητές/ριες τους. Να υπάρχουν όλες αυτές οι επιλογές για να ενθαρρύνεται η συμμετοχή, αυτό είναι αναγκαίο.

1

ΟΔΗΓΙΑ 7 - [Προσέλκυση Ενδιαφέροντος](#)

Πυροδοτήστε τον ενθουσιασμό και την περιέργεια για μάθηση.

2

ΟΔΗΓΙΑ 8 - [Τροφοδότηση της Προσπάθειας και της Επιμονής](#)

Αντιμετωπίστε τις προκλήσεις αποφασιστικά και συγκεκριμένα.

3

ΟΔΗΓΙΑ 9 - [Αυτοκυριαρχία](#)

Αξιοποιήστε τη δύναμη των συναισθημάτων και τα κίνητρα στη μάθηση.

Αναπαραστάσεις

Οι μαθητές/τριες διαφέρουν ως προς τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται και κατανοούν τις πληροφορίες που συναντούν. Για παράδειγμα, τα άτομα με αισθητηριακές αναπηρίες (π.χ. τύφλωση ή κώφωση), γλωσσικές ή πολιτισμικές διαφορές κ.λπ., χρειάζονται διαφορετικό τρόπο προσέγγισης του θέματος. Άλλοι μπορεί απλώς να αντιλαμβάνονται τις πληροφορίες πιο γρήγορα ή πιο αποτελεσματικά με τη βοήθεια οπτικών ή ακουστικών μέσων αντί για έντυπο κείμενο. Επιπλέον, η μάθηση και η μετάδοση της μάθησης είναι αποτελεσματικότερη όταν χρησιμοποιούνται πολλαπλές αναπαραστάσεις, καθώς επιτρέπουν στους μαθητές/τριες να διασυνδέουν τις έννοιες, και να εντοπίζουν τις αλληλεξαρτήσεις τους. Η διαθεσιμότητα διαφορετικών αναπαραστάσεων είναι απαραίτητη.

1

ΟΔΗΓΙΑ 1 - [Αντίληψη](#)

Αλληλεπιδράστε με ευέλικτο υλικό που δεν εξαρτάται από μία μόνο αίσθηση όπως όραση, ακοή, κίνηση ή αφή.

2

ΟΔΗΓΙΑ 2 – [Γλώσσα και σύμβολα](#)

Επικοινωνήστε με τρόπο που ενισχύει την αμοιβαία κατανόηση.

3

ΟΔΗΓΙΑ 3 - [Κατανόηση](#)

Διαμορφώστε νόημα και δημιουργήστε νέες γνωσιακές συνδέσεις.

Δράσεις και Αναστοχασμός

Οι μαθητές/τριες έχουν διαφορετικές δυνατότητες για να περιηγηθούν σε ένα μαθησιακό περιβάλλον και να εκφράσουν όσα γνωρίζουν. Για παράδειγμα, άτομα με σημαντικές κινητικές αναπηρίες (π.χ. εγκεφαλική παράλυση), όσοι ταλαιπωρούνται από περιορισμένη ικανότητα χρήσης γνωστικών στρατηγικών και οργάνωσης της σκέψης (εκτελεστικές λειτουργικές διαταραχές), όσοι αντιμετωπίζουν γλωσσικά εμπόδια, και ούτω καθεξής, κατανοούν πολύ διαφορετικά τις μαθησιακές ασκήσεις. Κάποιοι/ες μπορεί να εκφράζονται καλά στον γραπτό λόγο αλλά όχι στην ομιλία ή το αντίστροφο. Είναι γεγονός πως οι δράσεις και ο τρόπος έκφρασης απαιτούν μεγάλη στρατηγική, πρακτική και οργάνωση, και εδώ οι μαθητές/τριες επίσης διαφέρουν. Στην πραγματικότητα, δεν υπάρχει ένα βέλτιστο μέσο δράσης και έκφρασης για όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες. Το να προσφέρονται πολλές επιλογές δράσης και έκφρασης είναι αναγκαίο.

1

ΟΔΗΓΙΑ 4 – Σωματικές δράσεις

Αλληλεπιδράστε με προσιτά υλικά και εργαλεία.

2

ΟΔΗΓΙΑ 5 – Έκφραση & Επικοινωνία

Συνθέστε και μοιραστείτε ιδέες χρησιμοποιώντας εργαλεία που βοηθούν στην επίτευξη μαθησιακών στόχων.

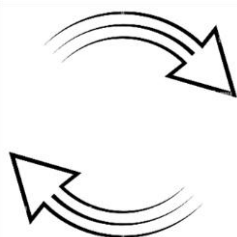

3

ΟΔΗΓΙΑ 6 – Εκτελεστικές Λειτουργίες

Αναπτύξτε και ενεργήστε με σχέδιο για να αξιοποιήσετε στο έπακρο τις μαθησιακές δυνατότητες.

Μια περιεκτική προσέγγιση για την επανεξέταση των μεθόδων διδασκαλίας.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Τα παραδοσιακά προγράμματα σπουδών επικεντρώνονται σε στόχους που επικεντρώνονται στο περιεχόμενο και την απόδοση. Ένα UDL πρόγραμμα εστιάζει στην εκπαίδευση «ειδικών μαθητών».

ΜΕΘΟΔΟΣ

Τεκμηριωμένη, διαφοροποιημένη, ανάλογα με τον εκπαιδευτικό στόχο. Στο UDL έχουμε μεγαλύτερες διαφοροποιήσεις με βάση τις δυνατότητες των μαθητών/τριών στα μαθήματα, το περιεχόμενο, τους κοινωνικούς και συναισθηματικούς πόρους και το περιβάλλον της τάξης.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ

Τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την παρουσίαση του μαθησιακού περιεχομένου, η μετάδοση της εννοιολογικής γνώσης, η διαμόρφωση στρατηγικής μαθησιακής έκφρασης της γνώσης αυτής. Στο UDL, το χαρακτηριστικό στοιχείο είναι η ποικιλία και η ευελιξία τους.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Διαδικασία συλλογής πληροφοριών για τις επιδόσεις των μαθητών/τριών, με διάφορες μεθόδους και υλικά, με στόχο τη λήψη τεκμηριωμένων διδακτικών αποφάσεων. Στο UDL, ο στόχος είναι να βελτιωθεί η ακρίβεια και ο χρόνος αξιολόγησης ώστε να είναι περιεκτική και σωστά διατυπωμένη και να διέπει τις οδηγίες που δίνονται. Αυτό επιτυγχάνεται, εν μέρει, με μια ενδεδειγμένη εστίαση στον στόχο, όχι στα μέσα, και με συγκεκριμένο πλαίσιο στήριξης και υποστηρικτικών δομών.

Μερικά πρακτικά παραδείγματα:

Μαθηματικά

Δημιουργική γραφή

Επιστήμη

Η τεχνολογία ως εργαλείο καθολικού σχεδιασμού για τη μάθηση και τη συμπερίληψη

Σύμφωνα με το υπόμνημα για την Παγκόσμια Έκθεση Παρακολούθησης της Εκπαίδευσης 2023 της UNESCO

«Οι τεχνολογικές δυνατότητες προσφέρουν εργαλεία στα εκπαιδευτικά συστήματα για την υπέρβαση των μακροχρόνιων ανισοτήτων σε δύο βασικούς τομείς: την προσέγγιση των μη προνομιούχων πληθυσμών και τη διασφάλιση πως το περιεχόμενο που φτάνει σε όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες είναι σε πιο ελκυστικές αλλά και φθηνότερες μορφές» (Στο ίδιο, σ. 5).

Η χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στο σχολείο βελτιώνει σημαντικά την ευελιξία του και διαμορφώνει το περιβάλλον για την ορθή εφαρμογή της αρχής του Καθολικού Σχεδιασμού για Μάθηση. Ωστόσο, εμφανίζονται νέα εμπόδια για τη συμμετοχή στην κοινωνία και την εκπαίδευση. Εμπόδια που ενδεχομένως επιδεινώνουν την ευαλωτότητα ατόμων ή ομάδων, ενώ δημιουργούν και νέες μορφές ευαλωτότητας, κοινωνικού και εκπαιδευτικού αποκλεισμού.

το υπόμνημα για
την Παγκόσμια
Έκθεση
Παρακολούθησης
της Εκπαίδευσης
2023 της UNESCO

Τα ψηφιακά εργαλεία δεν είναι αυτομάτως συμπεριληπτικά, πρέπει να εμπνέονται από ένα σχέδιο για όλους, ένα καθολικό σχέδιο, διαφορετικά υπάρχει ο κίνδυνος να προκαλέσουν περισσότερους αποκλεισμούς η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών είναι το κλειδί για τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας με τρόπο συμπεριληπτικό που θα εγγυάται την πρωτοκαθεδρία της παιδαγωγικής

Στόχος δεν είναι απλώς η εφαρμογή κατάλληλα σχεδιασμένων ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαίδευση, αλλά ο ψηφιακός μετασχηματισμός του εκπαιδευτικού συστήματος. Απαιτεί τη συμμετοχή όλων των διαβαθμίσεων – από το άτομο, στο εκπαιδευτικό ίδρυμα, στο περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο. Αυτή η συμμετοχή είναι ζωτικής σημασίας για να εδραιωθεί η συμπεριληπτική, ψηφιακή εκπαίδευση στις δομές του εκπαιδευτικού συστήματος.

IV. Συμπεριληπτική ψηφιακή εκπαίδευση

Από την προσβασιμότητα και την υποστηρικτική τεχνολογία έως τον καθολικό σχεδιασμό

Μια αναδυόμενη δέσμη παραγόντων ευαλωτότητας, που είναι δυσκολότερο να εντοπιστούν, δεν αφορούν το παραδοσιακά αναγνωρισμένο ψηφιακό χάσμα (πρόσβαση έναντι της αδυναμίας πρόσβασης). [...] Πιο λεπτές μορφές αποκλεισμού σχετίζονται με την ικανότητα κριτικής και αναστοχαστικής κατανόησης ζητημάτων όπως **το απόρρητο, η κατάχρηση δεδομένων** (από ιδιωτικές και πολιτικές οντότητες), **η ιδιοκτησία/τα δικαιώματα κατοχής δεδομένων** και η χρήση (ή κατάχρηση) **των μέσων κοινωνικής δικτύωσης**. Ακόμη και όταν υπάρχει πρόσβαση σε νέες τεχνολογίες και υποδομές, οι ανισότητες στις ψηφιακές πλατφόρμες ενδέχεται να δημιουργήσουν νέες ανισότητες και περιθωριοποίηση, περιορίζοντας την ενδυναμωμένη χρήση (UNESCO Institute for Lifelong Learning, 2021, σ. 101).

Για να μειωθεί ο κίνδυνος αποκλεισμού στον ψηφιοποιημένο κόσμο και να διασφαλιστεί συνολικά η ένταξη στην εκπαίδευση υψηλής ποιότητας για όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες, είναι χρήσιμο να ληφθεί υπόψη η :

1. Ευαλωτότητα στην πρόσβαση και τις κακές τεχνικές υποδομές
2. Ευαλωτότητα ψηφιακά περιθωριοποιημένων ομάδων και κοινοτήτων
3. Ευαλωτότητα στην ψηφιακή γνώση, τον γραμματισμό και τις πρακτικές
4. Ευαλωτότητα στην πολιτική βούληση, την ανάπτυξη πολιτικής και τις οικονομικές προτεραιότητες (UNESCO Institute for Lifelong Learning, 2021, σ. 97).

UNESCO Institute for Lifelong Learning,
2021. *Inclusive lifelong learning in
cities: Policies and practices for
vulnerable groups*. Hamburg: UNESCO
Institute for Lifelong Learning

Υποστηρικτική Τεχνολογία (ΥΤ) VS. Καθολικός Σχεδιασμός (ΚΣ)

Η τεχνολογία μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλους τους ανθρώπους, αλλά όχι απαραίτητα εξίσου γρήγορα, ενημερωτικά, βολικά ή ευχάριστα

Πρωτοβουλία για την προσβασιμότητα στο Διαδίκτυο

Σχέδιο δράσης της ΕΕ για την ψηφιακή εκπαίδευση 2020-27

Κέντρο Αριστείας στον Καθολικό Σχεδιασμό

Υποστηρικτική Τεχνολογία (ΥΤ)

Καθολικός Σχεδιασμός (ΚΣ)

«Εξοπλισμός, συσκευές, μηχανήματα, υπηρεσίες, συστήματα, διαδικασίες και τροποποιήσεις στο περιβάλλον που χρησιμοποιείται από άτομα με αναπηρίες για την υπέρβαση κοινωνικών αποκλεισμών, περιορισμένων υποδομών και άλλων φραγμών της μαθησιακής ανεξαρτησίας, της ασφαλούς και εύκολης συμμετοχής σε μαθησιακές δραστηριότητες και της ουσιαστικής συμμετοχής στην κοινωνία». (UNESCO, 2020, σ. 419).

Η ΥΤ μπορεί να είναι δύσχρηστη (καθώς οι κατασκευαστές σπάνια έχουν επαρκή γνώση του πεδίου αλληλεπίδρασης με τους χρήστες) και υψηλού κόστους (η ΥΤ παράγεται συχνά σε μικρές ποσότητες, επομένως το κόστος ανάπτυξης κατανέμεται σε λίγες μονάδες).

Το μαθησιακό περιβάλλον δεν είναι πάντα έτοιμο να ενσωματώσει την ΥΤ. Αυτό ισχύει εξίσου και για τους δασκάλους, οι οποίοι συχνά δεν είναι διατεθειμένοι να ενσωματώσουν την ΥΤ στην τάξη (Zilz & Pang, 2021).

«Σχεδιασμός προϊόντων, πλαισίου, προγραμμάτων και υπηρεσιών ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν από όλους στον μέγιστο δυνατό βαθμό, χωρίς ανάγκη προσαρμογής ή εξειδικευμένου σχεδιασμού» (UNESCO, 2020, σ. 420).

Είναι ιδιαιτέρως εύχρηστο για πολλούς ανθρώπους, επομένως είναι φθηνότερο

Ενσωματώνεται ευκολότερα στο μαθησιακό περιβάλλον, διότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλους

Χρειάζεται έρευνα και σχεδιασμό για να αναπτυχθεί, ενώ η προσαρμογή της υπάρχουσας τεχνολογίας είναι συχνά ευκολότερη

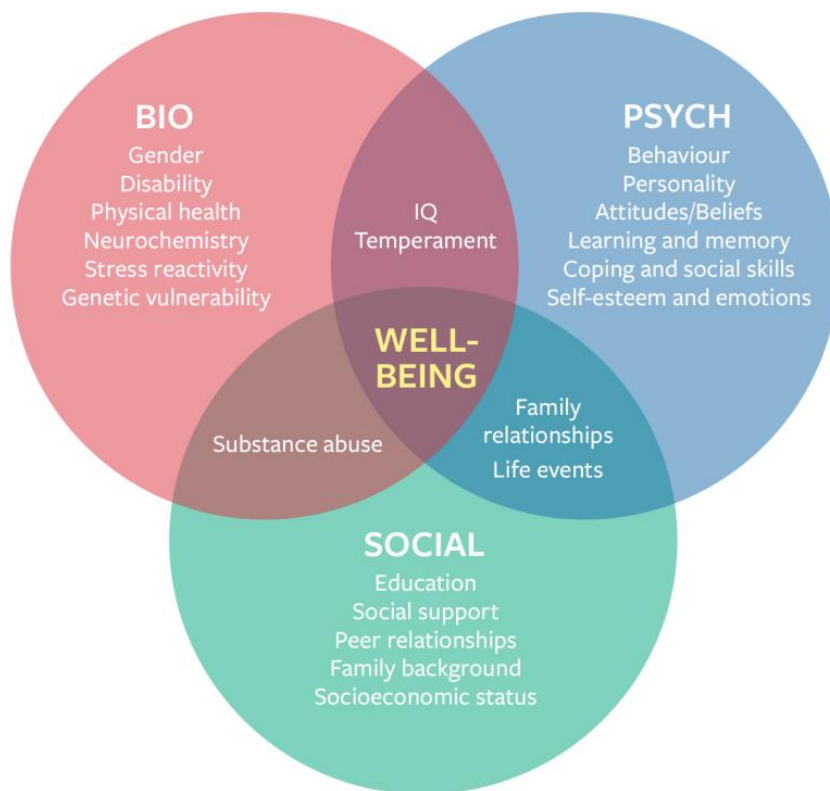
Η ΥΤ μπορεί να χρησιμοποιείται αντισταθμιστικά όπου η τεχνολογία ΚΣ δεν ανταποκρίνεται (ακόμη) στις ανάγκες των χρηστών. Η συμμετοχή των τελικών χρηστών στη διαδικασία ανάπτυξης και σχεδιασμού της ΥΤ θα βελτιώσει τη χρηστικότητά της αλλά και τη χρησιμότητα ή τον ελκυστικό σχεδιασμό της (Bricout et al., 2021)

ΤΠΕ και Καθολικός Σχεδιασμός

Η συμπερίληψη στην ψηφιακή εκπαίδευση είναι ένα **πολυδιάστατο φαινόμενο**, που επηρεάζεται από την κοινωνία, τον τεχνικό εξοπλισμό, τους εκπαιδευτικούς θεσμούς, τη μαθησιακή κατάσταση και τους/τις μαθητές/τριες. Η ευαλωτότητα στον αποκλεισμό στο πεδίο της ψηφιακής εκπαίδευσης συνδέεται στενά με τους κοινωνικούς μηχανισμούς και ως εκ τούτου μπορούν να αποδοθούν στην **πολυπαραγοντική διακριτική μεταχείριση**.

Για να αντιμετωπιστεί η ευαλωτότητα πρέπει να περάσουμε από την ιατρική προσέγγιση ή τις ταξινομήσεις ελλειψμάτων, στο κοινωνικό ή βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο.

Human Givens Institute (2020)
Biopsychosocial Model
[Infographic]. Ιστ'Εσσεξ,
Μεγάλη Βρετανία

ΤΠΕ ΚΑΙ ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Για τους μαθητές/τριες, η συμπερίληψη στην ψηφιακή εκπαίδευση μεταφράζεται σε όρους **τεχνικής προσβασιμότητας**, παρουσίας και ορατότητας, **ενεργού κοινωνικής συμμετοχής**, αλληλεπίδρασης και συνεργασίας και της αίσθησης σεβασμού και εκτίμησης, **συμμετοχής στη μαθησιακή κοινότητα**.

Οι ψηφιακές ικανότητες των μαθητών/ριών παίζουν σημαντικό ρόλο, ιδιαίτερα στην επικοινωνία, τη συνεργασία και την ασφάλεια, την κοινωνική αλληλεπίδραση με σεβασμό και εκτίμηση, την ανάπτυξη και την ενδυνάμωση του εαυτού ως ψηφιακής προσωπικότητας, την ελεύθερη έκφραση, τον κριτικό προβληματισμό για τα ψηφιακά μέσα και την αυτοπροστασία από τη βία στον κυβερνοχώρο.

Κατά τον σχεδιασμό των συνθηκών που ευνοούν τη συμπερίληψη σε ψηφιακά και αναλογικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, είναι απαραίτητο να συνδυαστούν οι γνώσεις που αποκτήθηκαν από διαφορετικά άτομα ή ομάδες που είναι ευάλωτες στον αποκλεισμό για να εξαχθούν μέτρα για μια **ολιστική προοπτική συμπερίληψης**, για εκπαίδευση υψηλής ποιότητας για όλους τους μαθητές και όλες τις μαθήτριες.

Συνδυάζοντας την πρωτοκαθεδρία της παιδαγωγικής με μια προσέγγιση που στο επίκεντρο έχει την τεχνολογία

Πρωτοκαθεδρία της παιδαγωγικής VS. Προσέγγιση με επίκεντρο την τεχνολογία

Η επιλογή, ο σχεδιασμός και η χρήση ψηφιακών τεχνολογιών και μέσων ακολουθούν αποκλειστικά τις απαιτήσεις της συμπεριληπτικής παιδαγωγικής. Επικεντρώνεται στις ανάγκες των μαθητών, χρησιμοποιώντας την τεχνολογία μόνο όταν είναι χρήσιμη και απαραίτητη. Προωθεί τη δημιουργία τεχνολογίας καθολικού σχεδιασμού για να υποκαταστήσει την υποστηρικτική τεχνολογία.

Επικεντρώνεται σε συγκεκριμένες τεχνολογίες και παρουσιάζει τις δυνατότητές τους για την υποστήριξη της συμπεριληπτικής ψηφιακής εκπαίδευσης. Ακολουθεί τα ερωτήματα: Ποιες τεχνολογίες είναι διαθέσιμες αυτήν τη στιγμή; Τι θα μπορούσε να γίνει με αυτές στον τομέα της συμπεριληπτικής ψηφιακής εκπαίδευσης; Το πλεονέκτημα μιας τέτοιας προσέγγισης είναι η προώθηση της καινοτόμου σκέψης και η δημιουργία ιδεών που δεν θα είχαν προκύψει ποτέ χωρίς τη γνώση αυτών των τεχνολογιών.

Η προσέγγιση με επίκεντρο την τεχνολογία μπορεί να χρησιμοποιηθεί υπό την αιγίδα της παιδαγωγικής για την ανάπτυξη ιδεών και καινοτομιών, για τη συμμετοχή των χρηστών – δασκάλων, μαθητών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών – ως ειδικών στους τομείς τους.

Λογισμικό και υλισμικό για τη μάθηση

«Η εκμάθηση μέσω κινητού είναι μια μεθοδολογία διδασκαλίας και μάθησης που χρησιμοποιεί κινητές συσκευές με ασύρματη σύνδεση» (Criollo-C, Luján-Mora & Jaramillo-Alcázar, 2018, σ. 1). - υποστηρίζει την οικονομική ισότητα. Οι φορητές συσκευές σε συνδυασμό με ψηφιακές εφαρμογές είναι μια πρακτική και αποτελεσματική εναλλακτική στην κλασική ΥΤ, η οποία είναι συχνά μονο-λειτουργική και δαπανηρή.

Ανοιχτοί Εκπαιδευτικοί Πόροι (ΑΕΠ): αποσκοπούν ρητά στη διευκόλυνση της πρόσβασης στο διδακτικό υλικό. Παρόλο που προσφέρουν τη δυνατότητα δωρεάν χρήσης, λόγω των αδειών τους, ο τεχνικός και διδακτικός σχεδιασμός τους δεν είναι πάντα κατάλληλος για όλους τους μαθητές/τις μαθήτριες.

Παιγνιοποίηση είναι «η πρακτική να κάνεις δραστηριότητες σαν να ήταν παιχνίδια για να είναι πιο ενδιαφέρουσες ή πιο ευχάριστες» (Cambridge Dictionary, χ.χ.). Κινητοποιεί τους μαθητές/τις μαθήτριες και έτσι υποστηρίζει τη μαθησιακή διαδικασία.

Η μικτή μάθηση περιλαμβάνει διάφορες προσεγγίσεις μαθησιακής διαδικασίας:

Συνδυασμός σχολικού χώρου και άλλων πλαισίων, μακριά από τον χώρο του σχολείου (είτε με την παρουσία δασκάλου/ας, είτε εξ αποστάσεως).

Συνδυασμός διαφόρων εργαλείων εκμάθησης είτε ψηφιακών (όπως π.χ. η διαδικτυακή μάθηση), είτε μη ψηφιακά (Council of the European Union, 2021, σ. 12).

Η πιο στοχευμένη χρήση των ΤΠΕ για τη δημιουργία ευκαιριών διδασκαλίας από συμμαθητές σε διάφορα επίπεδα προσφέρει πολλές αναξιοποίητες δυνατότητες.

Η τεχνολογία τηλεπαρουσίας δίνει τη δυνατότητα σε ένα άτομο να επιτρέπει π.χ. στα νοσηλεύόμενα παιδιά να αισθάνονται παρόντα, να δίνουν το παρόν ή να νιώθουν πως βρίσκονται κάπου αλλού από όπου πραγματικά είναι. Η τηλεπαρουσία απαιτεί την αλληλόδραση των χρηστών βάσει συγκεκριμένων ερεθισμάτων για να αισθάνονται παρόντες. Δίνει επίσης της δυνατότητα να επηρεάσουν τα τεκταινόμενα. από μακριά.

Προσαρμοστική μάθηση - μια μέθοδος εκπαίδευσης/κατάρτισης μέσω υπολογιστών, με αλγόριθμους (= σύνολα μαθηματικών κανόνων) για τη μετατροπή του διδακτικού υλικού ανάλογα με τις ανάγκες και τις επιδόσεις κάθε μαθητή/ριας.

Μαζικά Ανοιχτά Διαδικτυακά Μαθήματα (ΜΑΔΜ) ανταποκρίνονται στο κάλεσμα της εκπαίδευσης για όλους – ακόμα κι αν δεν είναι πάντα δωρεάν. Τα ΜΑΔΜ δίνουν πρόσβαση σε μη προνομιούχες ομάδες μαθητών/τριών, εάν βέβαια το υλικό έχει σχεδιαστεί με αυτή τη λογική και παρέχεται επιπλέον διά ζώσης μαθησιακή στήριξη.

Εμβυθιστικά περιβάλλοντα μάθησης

Οι μαθησιακές καταστάσεις που στηρίζονται σε ποικίλες τεχνικές και λογισμικά εργαλεία, όπως η μάθηση με βάση τα παιχνίδια, η προσομοίωση και οι δυνητικοί (virtual) τρισδιάστατοι κόσμοι, ξεχωρίζουν εξαιτίας της ιδιότητάς τους να αποδίδουν ρεαλιστικά σενάρια και περιβάλλοντα που κινητοποιούν τους μαθητές και τις μαθήτριες να εξασκηθούν, να αναπτύξουν δεξιότητες και να αλληλεπιδράσουν με άλλους μαθητές/τριες (Gartner Information Technology Glossary, 2022).

Επαυξημένη πραγματικότητα (AR), δυνητική πραγματικότητα (VR) – συχνά ενισχύουν τη συγκέντρωση και τη συμμετοχή των μαθητών/τριών. Η οπτικοποίηση διευκολύνει τους μαθητές/ριες να κατανοήσουν αφηρημένες έννοιες και συχνά κατανοούν και αξιολογούν καλύτερα τις σπανιότερες περιπτώσεις (Boyles, 2017). Ο υψηλός βαθμός διαδραστικότητας της τεχνολογίας ενδυναμώνει την προορατική μάθηση και την αφομοίωση διαφορετικών καταστάσεων. Όσον αφορά τη συμπερίληψη, η AR αποδεικνύεται πως βελτιώνει την πρόσβαση στο περιεχόμενο και εξαλείφει τα εμπόδια. Ωστόσο, ενώ υπάρχουν πολλές εφαρμογές, ειδικά για το κοινό της εκπαίδευσης, δεν υπάρχει γνωστή εφαρμογή που να επιτρέπει σε κάθε εκπαιδευόμενο, κάθε τάξης, να συμμετέχει ισότιμα στη μαθησιακή εμπειρία.

Η VR μπορεί να υποστηρίξει την ανάπτυξη ενός συστήματος ηλεκτρονικής μάθησης που προσαρμόζεται και παρέχει εξατομικευμένες υπηρεσίες και υλικό μελέτης για όλους τους μαθητές/τριες. Τεχνικές τεχνητής νοημοσύνης, όπως η βαθιά μάθηση και η υπολογιστική όραση, θα μπορούσαν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη έξυπνων εργαλείων υποστήριξης της μάθησης για την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς.

Τα εργαλεία των VR & AR μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να προκαλέσουν διάφορες εμπειρίες στην τάξη. Έτσι, οι εκπαιδευτικοί έχουν μια πρακτική καθοδήγηση σε στρατηγικές διαχείρισης της τάξης.

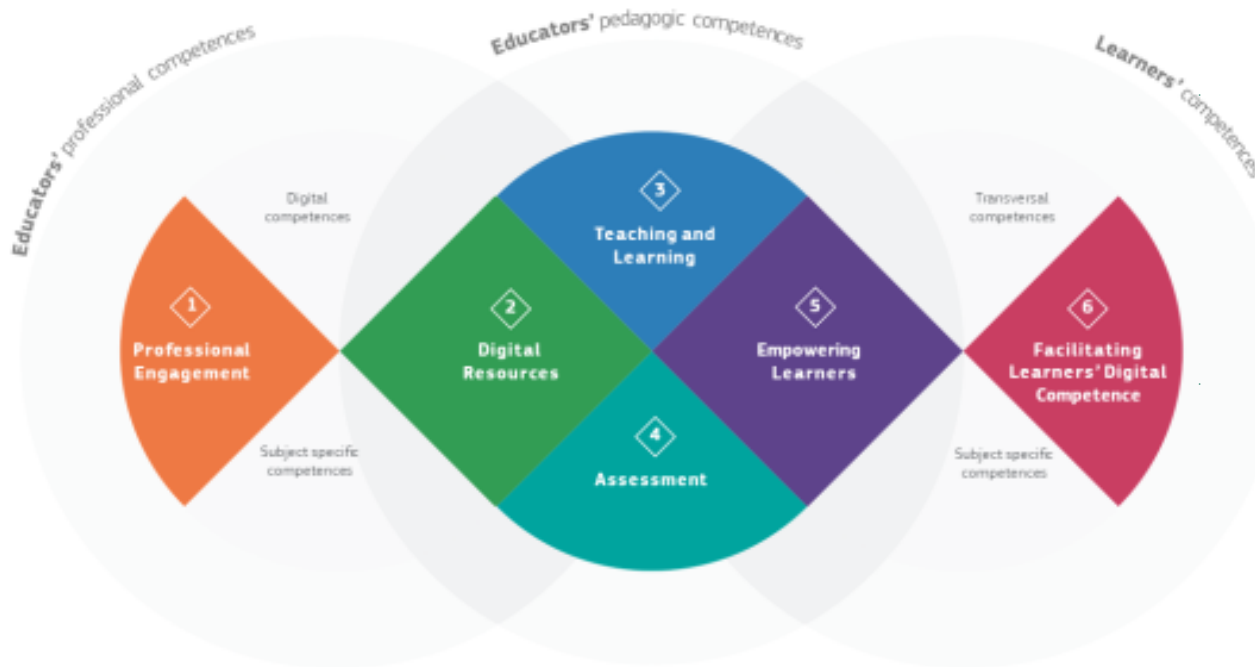
Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΔΑΣΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τα ψηφιακά μέσα δεν λειτουργούν μεμονωμένα, επηρεάζοντας θετικά ή αρνητικά τη μαθησιακή πορεία ή τη συμπερίληψη. Αλληλεπιδρούν πάντα με άλλους παράγοντες, όπως οι ικανότητες και οι στάσεις των εκπαιδευτικών, οι τεχνικοί και χρονικοί πόροι, η κατάλληλη υποστήριξη.

Οι δάσκαλοι/ες πρέπει να επιλέγουν συμπεριληπτικό διδακτικό υλικό χωρίς καθόλου ή με λίγες δυσκολίες, κατάλληλο για όλους τους μαθητές/τριες. Η ΥΤ πρέπει να περιλαμβάνεται ώστε να ενισχύει την εκπαιδευτική διαδικασία.

Ο εγγραμματισμός στα μέσα επικοινωνίας, στα δεδομένα και η πληροφορημένη λήψη αποφάσεων είναι σημαντικές ικανότητες της συμπεριληπτικής ψηφιακής διδασκαλίας χωρίς αποκλεισμούς.

Η συμπεριληπτική διδακτική δικαιώνει τη διαφορετικότητα: είναι απαραίτητο να εξεταστούν οι εκπαιδευτικοί στόχοι που αφορούν όλους και όλες, με έμφαση στην ατομικότητά τους. Οι προσεγγίσεις αυτοκατευθυνόμενης και ανεξάρτητης μάθησης είναι σημαντικές. Η κοινωνική και η συνεργατική μάθηση διαδραματίζουν επίσης ιδιαίτερο ρόλο.

https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu_en

ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Όσον αφορά το εκπαιδευτικό πλαίσιο, είναι απαραίτητο να επικεντρωθούμε τόσο στις μεμονωμένες περιπτώσεις, όσο και σε μια ολιστική προοπτική συμπερίληψης όλων των μαθητών/τριών.

Επομένως, η συμπερίληψη στην ψηφιακή εκπαίδευση απαιτεί :

- ανάλυση του επιπέδου συμπερίληψης μεμονωμένων μαθητών/τριών όσον αφορά την πρόσβαση, την κοινωνική συμμετοχή, την αντιληπτή συμπερίληψη

- ανάλυση των σχετικών στοιχείων του περιβάλλοντος των μεμονωμένων μαθητών/τριών που επηρεάζουν τη συμπερίληψη στο μαθησιακό πλαίσιο στη βάση της ψηφιοποίησης. Αυτό περιλαμβάνει το περιβάλλον διδασκαλίας-μάθησης, το εκπαιδευτικό ίδρυμα ως οργανισμό, σχέσεις με συμμαθητές, δασκάλους/ες και άλλους εμπλεκόμενους φορείς, όλα τα σχετικά μέρη του περιβάλλοντος του μαθητή (π.χ. οικογένεια, κοινότητα, κ.λπ.)

- προσεκτική εξέταση των δυνατοτήτων των ψηφιακών μέσων να μειώσουν τις ανισότητες και να υποστηρίξουν την πρόσβαση, τη συμμετοχή και τη συμπερίληψη, αλλά και να εξετάσουν τους κινδύνους της ψηφιοποίησης για τον αποκλεισμό και την πρόληψή του

- παιδαγωγικές παρεμβάσεις για τη μείωση του αποκλεισμού και την ενίσχυση της συμπερίληψης μεμονωμένων μαθητών/τριών και, κατά συνέπεια, τη συμπερίληψη όλων.

Μελέτη Περίπτωσης 1: Το Μαγικό Δωμάτιο του Πολυτεχνείου του Μιλάνου

Μία μικρή ιστορία από το πεδίο

Το μαγικό δωμάτιο είναι ένα εμπυθιστικό περιβάλλον μάθησης όπου τα παιδιά με μικτές ικανότητες μπορούν να αλληλεπιδράσουν σε διαφορετικές καταστάσεις προσομοίωσης. Αυτές οι προσομοιώσεις διδάσκουν δεξιότητες για την καθημερινή ζωή ή ενισχύσουν τη συνεργασία ή ακόμη θέτουν σενάρια επίλυσης προβλημάτων. Τα παιδιά ενθαρρύνονται να συνεργαστούν και να βρουν κοινές λύσεις.

Το ζητούμενο

Το μαγικό δωμάτιο είναι ένα ευέλικτο περιβάλλον που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την επίτευξη ποικίλων μαθησιακών αποτελεσμάτων. Δημιουργεί έναν χώρο για παιδιά με μεικτές ικανότητες για να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και να αντιμετωπίζουν προβλήματα της πραγματικής ζωής ή ζητήματα πειθαρχίας. Είναι συμπεριληπτικό διότι έχει σχεδιαστεί για να ενθαρρύνει τη συνεργασία όλων για την επίτευξη μιας κοινής λύσης.

Μερικά ερωτήματα προς σκέψη

Τι χρήση βλέπετε για το μαγικό δωμάτιο στο σχολείο σας;

Τι δυνατότητες βλέπετε σε ένα καθηλωτικό περιβάλλον για τη συμπερίληψη;

Ποιες προκλήσεις βλέπετε στη χρήση αυτών των ψηφιακών εργαλείων;

Μελέτη Περίπτωσης 2: Εξ αποστάσεως μάθηση για την υποστήριξη της ευαλωτότητας

Μία μικρή ιστορία από το πεδίο

«Είμαι διευθυντής σε μια αγροτική περιοχή, με σχολεία διάσπαρτα σε μια τεράστια περιοχή. Έτσι, δεν είναι εύκολο να οργανωθούν μετά το σχολείο δραστηριότητες για την υποστήριξη των μαθησιακών αναγκών των ευάλωτων μαθητών/ριών. Το σχολικό λεωφορείο δεν διατίθεται και οι γονείς τους συχνά δεν μπορούν να οδηγήσουν.»

Η λύση ήταν η δημιουργία μιας ψηφιακής αίθουσας μελέτης με δεσμευμένες «θέσεις», όπου οι μαθητές/ριες θα μπορούσαν να συνδεθούν για να κάνουν τις εργασίες τους ή ειδικές δραστηριότητες. Κάθε ψηφιακό δωμάτιο είχε 20 θέσεις και εποπτευόταν από έναν ενήλικα. Οι μαθητές/ριες θα μπορούσαν να εργάζονται σιωπηλά ή να ρωτούν ο ένας τον άλλον ή ακόμα και τους ενήλικες για βοήθεια και υποστήριξη, με ερωτήσεις, απαντήσεις και κοινές λύσεις.

Το ζητούμενο

Αυτός ο διευθυντής αντιμετώπισε την πρόκληση να βοηθήσει τους ευάλωτους μαθητές και τις ευάλωτες μαθήτριες μιας αγροτικής περιοχής να διαχειριστούν τις μαθησιακές τους ανάγκες. Η λύση ήταν η δημιουργία ενός ψηφιακού χώρου όπου οι μαθητές/τριες μπορούσαν να συνδεθούν για τις εργασίες τους ή ειδικές δραστηριότητες. Η δυνατότητα συνεργασίας, αν και σε απόσταση, τους έδωσε κίνητρο και τους βοήθησε να ξεπεράσουν τις δυσκολίες, βελτιώνοντας τα μαθησιακά αποτελέσματα για όλους και όλες.

Μερικά ερωτήματα προς σκέψη

Ως ηγέτης, ποιες προκλήσεις αντιμετωπίζετε στην προσπάθειά σας να βοηθήσετε τους ευάλωτους μαθητές/ριες στη διαδικασία μάθησης;

Βοηθά η εξ αποστάσεως εκπαίδευση;

Τι ευκαιρίες προσφέρουν τα ψηφιακά εργαλεία στο σχολείο σας για τους ευάλωτους μαθητές/ριες;

Ν. Ψηφιακή αξιολόγηση για τη συμπερίληψη

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Με βάση τους ορισμούς του Keeves/UNESCO (1994), η αξιολόγηση αναφέρεται σε αποφάνσεις και κρίσεις για άτομα (ή μικρές ομάδες) με βάση κάποιες χαρακτηριστικές ενδείξεις.

Αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο οι δάσκαλοι/ες ή άλλα άτομα που συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία συλλέγουν συστηματικά πληροφορίες για την επίδοση ή την ανάπτυξη των μαθητών/τριών σε διαφορετικούς τομείς της εκπαιδευτικής τους εμπειρίας (τυπικής εκπαίδευσης, συμπεριφορικούς και κοινωνικούς).

Εκτός από την αθροιστική αξιολόγηση για τον προσδιορισμό της ατομικής επίδοσης, οι δάσκαλοι/ες χρησιμοποιούν τη διαμορφωτική αξιολόγηση, που:

- συνδέεται άμεσα με το μαθησιακό πρόγραμμα των μαθητών/τριών (με και χωρίς ΕΕΑ),
- είναι κυρίως μη συγκριτική και εστιάζει σε πληροφορίες που βοηθούν τους εκπαιδευτικούς να σχεδιάσουν τα επόμενα βήματα για μεμονωμένους μαθητές/ριες,
- καταλήγει κατ' επιλογή σε αθροιστικά στοιχεία για τα στρατηγικά σημεία του προγράμματος διδασκαλίας.

Το κλειδί είναι η χρήση της αξιολόγησης για τη βελτίωση των επιδόσεων όλων των μαθητών/τριών

ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΥΝ ΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Ο γενικός στόχος της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης είναι όλες οι πολιτικές και οι διαδικασίες αξιολόγησης να υποστηρίζουν και να ενισχύουν την επιτυχή συμπερίληψη και τη συμμετοχή όλων των μαθητών/ριών που είναι ευάλωτοι στον αποκλεισμό.

Οι αρχές που διέπουν τη συμπεριληπτική αξιολόγηση είναι:

- Όλες οι διαδικασίες αξιολόγησης πρέπει να χρησιμοποιούνται για την ενημέρωση και την ενίσχυση της μάθησης για όλους τους μαθητές/τριες.
- Όλοι οι μαθητές/τριες έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν σε όλες τις διαδικασίες αξιολόγησης.
- Όλες οι διαδικασίες αξιολόγησης πρέπει να είναι πλήρεις και να αλληλοσυμπληρώνονται.
- Όλες οι διαδικασίες αξιολόγησης πρέπει να στοχεύουν στη «δεξίωση» της διαφορετικότητας, να ξεχωρίζουν και να εκτιμούν την ατομική μαθησιακή πρόοδο και τα επιτεύγματα όλων των μαθητών/τριών.
- Η συμπεριληπτική αξιολόγηση στοχεύει ρητά στην πρόληψη του διαχωρισμού και αποφεύγει κατηγοριοποιήσεις που εστιάζουν στις ελλείψεις των μαθητών/τριών. Αντίθετα, χρησιμοποιεί μια εκπαιδευτική/διαδραστική προσέγγιση που αυξάνει τις πιθανότητες επιτυχούς συμπερίληψης με βάση τα δυνατά σημεία των μαθητών/ριών και εφαρμόζοντας απευθείας τις πληροφορίες αξιολόγησης σε στρατηγικές διδασκαλίας και μάθησης.
- Όλες οι διαδικασίες, οι μέθοδοι και τα εργαλεία αξιολόγησης πρέπει να ενισχύουν τη διδασκαλία και τη μάθηση και να υποστηρίζουν το έργο των εκπαιδευτικών.
- Όλες οι διαδικασίες αξιολόγησης πρέπει να αποφεύγουν αποφάσεις «υψηλού κινδύνου», να ελαχιστοποιούν τις πιθανές αρνητικές συνέπειες της αξιολόγησης για όλους τους μαθητές/ριες.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Οι συμπεριληπτικές μέθοδοι αξιολόγησης αφορούν τα μαθησιακά αποτελέσματα. Επίσης παρέχουν στους εκπαιδευτικούς πληροφορίες για το πώς να αναπτύξουν και να βελτιώσουν στο εξής τη μαθησιακή διαδικασία για κάθε μεμονωμένο μαθητή/τρια ή επιμέρους ομάδες μαθητών.

Η λήψη αποφάσεων που προκύπτει από τη συμπεριληπτική αξιολόγηση βασίζεται σε μια σειρά ενεργειών και παρουσιάζει στοιχεία μάθησης που συλλέγονται στη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου (και όχι από στιγμιότυπα και πληροφορίες εφάπαξ αξιολόγησης).

Απαιτείται ένα ευρύ φάσμα μεθόδων συμπεριληπτικής αξιολόγησης προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία κάλυψη όλων των πεδίων (τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης).

Οι μέθοδοι αξιολόγησης πρέπει να στοχεύουν στην παροχή «πληροφοριών προστιθέμενης αξίας» για τη μαθησιακή πρόοδο και ανάπτυξη των μαθητών/τριών και όχι απλώς στιγμιότυπα.

Οποιοσδήποτε πληροφορίες αξιολόγησης πρέπει να ενσωματώνονται στα συμφραζόμενα και να λαμβάνουν υπόψη το εκπαιδευτικό περιβάλλον και οποιοδήποτε πλαίσιο επηρεάζει τη μάθηση.

Η συμπεριληπτική αξιολόγηση πρέπει να επεκτείνεται στην αξιολόγηση των παραγόντων που στηρίζουν την ενσωμάτωση κάθε μεμονωμένου μαθητή/τριας, ώστε να λαμβάνονται αποτελεσματικά ευρύτερες αποφάσεις για τη διαχείριση του σχολείου, της τάξης και της μαθησιακής στήριξης.

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Στρατηγικές αξιολόγησης	Δυνάμει χρήση του ψηφιακού
Ανάπτυξη συνεργατικών, διεπιστημονικών ομάδων που θα συμβάλλουν στη συνεχή αξιολόγηση στις τάξεις.	Μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αποθετήρια, διαδικτυακές συναντήσεις
Διαδικασίες αξιολόγησης που συνδέουν και παρακολουθούν τα στάδια εξέλιξης της σχολικής εκπαίδευσης.	Μέσα κοινωνικής δικτύωσης, βίντεο κατά τη διάρκεια της εργασίας στην τάξη ή των σχολικών δραστηριοτήτων
Διεύρυνση της αξιολόγησης από το τυπικό εκπαιδευτικό περιεχόμενο σε κοινωνικο-συναισθηματικές καταστάσεις.	Διαδικτυακές ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, ηλεκτρονικός πίνακας ανακοινώσεων, λήψη βίντεο
Η επικοινωνία με μαθητές/τριες για τα επιτεύγματά τους θεωρείται κίνητρο, διασφαλίζοντας όμως ότι κατανοούν πώς έμαθαν κάτι (και τι έμαθαν). Η αξιολόγηση γίνεται έτσι ένα εργαλείο για τους μαθητές/τριες ώστε να κατανοήσουν τη μαθησιακή διαδικασία.	Διαδικτυακά ημερολόγια, μπλογκ
Ανάπτυξη μιας σειράς μεθόδων αξιολόγησης και εργαλείων για τους δασκάλους/ες, με έμφαση στην αυτοαξιολόγηση.	Διαδικτυακές λίστες πολλαπλών επιλογών, λίστα ελέγχου αυτοαξιολόγησης. Διαδικτυακή λίστα ελέγχου, πολλαπλή επιλογή, αντιστοίχιση, κατηγοριοποίηση εικόνων
Ανάπτυξη νέων τρόπων καταγραφής των πληροφοριών αξιολόγησης και των μαθησιακών τεκμηρίων.	Διαδικτυακό χαρτοφυλάκιο, προετοιμασία παρουσιάσεων και ebook, στιγμιότυπα

Μελέτη Περίπτωσης 3: Με το σχολείο στο μουσείο

Μία μικρή ιστορία από το πεδίο

Οι μαθητές και μαθήτριές μας πέρασαν μια εβδομάδα μαθημάτων στο μουσείο της πόλης και θέλαμε να εκμεταλλευτούν πλήρως το εμβυθιστικό μαθησιακό περιβάλλον (*immersive*), αλλά δεν ξέραμε πώς να κινητοποιήσουμε μετα-γνωστικές διαδικασίες και διαδικασίες αυτοαξιολόγησης με αφετηρία τις δραστηριότητες που οργανώνουν οι μουσειοπαιδαγωγοί (δασκάλα πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, Ιταλία). Οι μαθητές/τριες χωρίστηκαν σε μικρές ομάδες, καθεμία εκ των οποίων ήταν υπεύθυνη να καταγράψει μία ημέρα δραστηριοτήτων με ψηφιακά εργαλεία. Εικόνες, κείμενα, συνεντεύξεις που συλλέγονταν κατά τη διάρκεια της ημέρας, έπρεπε να συγκεντρωθούν και τελικά να αποτελέσουν μια ολοκληρωμένη και συνεκτική ψηφιακή αφήγηση της εβδομάδας...

Το ζητούμενο

Η ομάδα των δασκάλων αντιμετώπισε την ευκαιρία και την πρόκληση να περάσει μία εβδομάδα με την τάξη σε ένα εμβυθιστικό, πολυτροπικό, διεπιστημονικό πλαίσιο, όπως το μουσείο, και χρειαζόταν έναν τρόπο να βοηθήσει τους μαθητές/ριες να διαχειριστούν την ποσότητα των ερεθισμάτων που προσφέρονται. Οι εκπαιδευτικοί ήθελαν να προωθήσουν τη μετα-γνωστική διαδικασία προκειμένου να εργαστούν με ικανότητες όπως η αυτοαξιολόγηση και η μέθοδος της μάθησης. Για να το κάνουν εντός του σχολείου και στο πλαίσιο της επίσκεψης στο μουσείο, αποφάσισαν να χρησιμοποιήσουν ψηφιακά εργαλεία.

Μερικά ερωτήματα προς σκέψη

Ως ηγέτης, πώς μπορείτε να εντάξετε το ψηφιακό ως αναστοχαστικό εργαλείο για τους μαθητές/ριες;

Πώς θα αξιολογήσετε τις ψηφιακές ικανότητες και πώς μπορείτε να το κάνετε με ψηφιακά εργαλεία;

Τι είδους κατάρτιση θα χρειάζονταν οι δάσκαλοι/ες γι' αυτό;

Μπορεί κάτι τέτοιο να γίνει ακόμη και έξω από ένα εμβυθιστικό πλαίσιο όπως το μουσείο;

VI. Ερωτήσεις & Απαντήσεις

Ερωτήσεις & Απαντήσεις

Πώς επηρεάζει η πολυπαραγοντική διακριτική μεταχείριση την επιτυχή ένταξη στην εκπαίδευση;

- α) Η πολυπαραγοντική διακριτική μεταχείριση συνεπάγεται ότι υπάρχουν πολλαπλοί παράγοντες και μειονεκτήματα που επηρεάζουν τις ευάλωτες ομάδες, και ως εκ τούτου, για να επιτευχθεί η συμπερίληψη στην εκπαίδευση, τα σχολεία πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις εμπειρίες συμπερίληψης και αποκλεισμού των εκπαιδευόμενων και εκτός της μαθησιακής-διδασκτικής διαδικασίας.
- β) Η πολυπαραγοντική διακριτική μεταχείριση είναι ο παράγοντας που επηρεάζει τις ευάλωτες ομάδες, και ως εκ τούτου για να επιτευχθεί η συμπερίληψη στην εκπαίδευση, τα σχολεία πρέπει να αντιπαρέλθουν αυτή την προϋπόθεση.
- γ) Η πολυπαραγοντική διακριτική μεταχείριση αφορά τις συνδέσεις μεταξύ διαφορετικών επιστημονικών πεδίων. Όλοι οι μαθητές και οι μαθήτριες πρέπει να γνωρίζουν αυτές τις συνδέσεις.

2. Πώς μπορούμε να ορίσουμε τη συμπερίληψη;

- α) Μια διαδικασία από δράσεις και πρακτικές που ενσωματώνουν τη διαφορετικότητα και οικοδομούν την αίσθηση του ανήκειν, στη βάση της πεποίθησης ότι κάθε άτομο έχει αξία και δυνατότητες και πρέπει να γίνεται σεβαστό.
- β) Η συμπερίληψη είναι μια θεωρητική κατασκευή, με την έννοια ενός επιθυμητού στόχου που πρέπει να επιτευχθεί, παρά ως τρέχουσα κοινωνική πραγματικότητα.
- γ) Και τα δύο είναι σωστά.

3. Ποια είναι η σωστή σχέση μεταξύ τεχνο-κεντρικής προσέγγισης και της πρωτοκαθεδρίας της παιδαγωγικής για την ψηφιακή εφαρμογή στα σχολεία;

- α) Μια προσέγγιση με επίκεντρο την τεχνολογία πρέπει να αναγνωριστεί ως προτεραιότητα για την καινοτομία των σχολικών και μαθησιακών διαδικασιών και την ενημέρωση των παιδαγωγικών επιλογών.
- β) Η προσέγγιση με επίκεντρο την τεχνολογία μπορεί να ιδωθεί υπό την πρωτοκαθεδρία της παιδαγωγικής για την ανάπτυξη ιδεών και καινοτομιών και για τη συμμετοχή αυτών των χρηστών της τεχνολογίας ως ειδικών στους τομείς τους.
- γ) Η ψηφιακή εφαρμογή στα σχολεία απαιτεί ισχυρή επένδυση σε ψηφιακό εξοπλισμό προκειμένου να επανεξεταστεί η καινοτόμος διδασκαλία.

Ερωτήσεις & Απαντήσεις

4. Γιατί ο Καθολικός Μαθησιακός Σχεδιασμός (UDL) είναι μια συνεκτική προσέγγιση για την προώθηση της ορθής συμπεριληπτικής εκπαίδευσης;

- α) Ο Καθολικός Σχεδιασμός προωθεί μια μαθησιακή προσέγγιση ίσης αξιοπρέπειας σε όλους τους κλάδους. Είναι επομένως συμπεριληπτικός.
- β) Η νοοτροπία του Καθολικού Σχεδιασμού στοχεύει στην υλοποίηση εκπαιδευτικών ρυθμίσεων που έχουν δημιουργηθεί για όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες. Είναι μια προορατική προσέγγιση και ως εκ τούτου προάγει τη συμπερίληψη.
- γ) και τα δύο είναι σωστά

5. Πότε πρέπει να χρησιμοποιούνται οι Υποστηρικτικές Τεχνολογίες (ΥΤ) αντί του Καθολικού Μαθησιακού Σχεδιασμού;

- α) Οι ΥΤ πρέπει να χρησιμοποιούνται πάντα και αποτελούν τη βάση για αληθινή συμπερίληψη.
- β) Οι ΥΤ δεν παρέχουν την ίδια ποιότητα πρόσβασης σε όλους τους χρήστες, επομένως δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται.
- γ) Οι ΥΤ πρέπει να χρησιμοποιούνται ως αντισταθμιστικό μέσο μόνο όπου η τεχνολογία UDL δεν καλύπτει (ακόμη) επαρκώς όλες τις ανάγκες των χρηστών. Η συμμετοχή των τελικών χρηστών στη διαδικασία ανάπτυξης και σχεδιασμού των ΥΤ μπορεί να βελτιώσει τόσο τη χρηστικότητά τους όσο και τη χρησιμότητα ή τον ελκυστικό σχεδιασμό τους.

6. Ποια είναι η χρήση της συμπεριληπτικής αξιολόγησης;

- α) Οι μέθοδοι συμπεριληπτικής αξιολόγησης αναφέρονται στο προϊόν ή τα αποτελέσματα της μάθησης, αλλά επίσης παρέχουν στους εκπαιδευτικούς πληροφορίες για το πώς να αναπτύξουν και να βελτιώσουν τη μαθησιακή διαδικασία για έναν/μία μεμονωμένο/η μαθητή/ρια ή ομάδες μαθητών/ριών στο μέλλον.
- β) Οι μέθοδοι συμπεριληπτικής αξιολόγησης είναι συγκριτικές και παρέχουν στους εκπαιδευτικούς περιληπτικές πληροφορίες.
- γ) Οι μέθοδοι συμπεριληπτικής αξιολόγησης αποτελούν ευθύνη των εξειδικευμένων εκπαιδευτικών και δεν λαμβάνουν υπόψη την αυτοαξιολόγηση.

Λύσεις:

1α; 2γ

3β; 4β

5γ; 6α

Βιβλιογραφία

European Agency for Development in Special Needs Education (2011) *Teacher Education for Inclusion Across Europe – Challenges and Opportunities*, Οντένσε, Δανία: European Agency for Development in Special Needs Education.

European Agency for Special Needs and Inclusive Education, 2019. *Inclusive School Leadership: Exploring Policies Across Europe*. (Ε. Óskarsdóttir, V. Donnelly και M. Turner-Cmuchal, επιμ.). Οντένσε, Δανία.

European Agency for Special Needs and Inclusive Education, 2022. *Inclusive Digital Education*. (H. Weber, A. Elsner, D. Wolf, M. Rohs και M. Turner-Cmuchal, επιμ.). Οντένσε, Δανία.

UNESCO (1994) *World Conference on Special Needs Education: Access and Quality*, Σαλαμάνκα, Ισπανία.

UNESCO (2009) *Policy Guidelines on Inclusion in Education*. UNESCO, Παρίσι.

UNESCO (2020) *Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and education: All means all*. Παρίσι, UNESCO.

UNESCO Institute for Lifelong Learning, 2021. *Inclusive lifelong learning in cities: Policies and practices for vulnerable groups*. Αμβούργο: UNESCO Institute for Lifelong Learning.

United Nations (2006) *Convention on the Rights of Persons with Disabilities*. Νέα Υόρκη, Ηνωμένα Έθνη.

Watkins, A. (επιμ.) (2007) *Assessment in Inclusive Settings: Key Issues for Policy and Practice*. Οντένσε, Δανία: European Agency for Development in Special Needs Education.

Ιστοσελίδες

CAST (2018). *Universal Design for Learning Guidelines version 2.2*. Retrieved from <http://udlguidelines.cast.org>

<https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan>

<https://unevoc.unesco.org/home/Digital+Competence+Frameworks/lang=en/id=4>